

Militære aner

Hvis din forfader var officer, kan du finde ham i:

- **Hirsch, I.C.W.: *Danske og norske Officerer 1648-1814.***

En utrykt oversigt som er opstillet i forkontoret til Rigsarkivets læsesal.

Hvis din forfader var menig, spillemand eller underofficer, skal du allerførst fastslå hvilken militær enhed han var tilknyttet. Dette gøres ved at bruge følgende hjælpemidler, der alle er utrykte oversigter opstillet i forkontoret til Rigsarkivets Læsesal:

- ***Danske hærstyrkers navne gennem 400 år. 1570-1970.***
- ***Danske militære enheders garnisonering.***
- **Hirsch, I.C.W.: *Danske og norske Officerer 1648-1814.***

Hvis du f.eks. kun kender kompagni- eller regimentschefens navn, kan du i Hirsch finde ud af hvilken enhed denne officer var chef for på det pågældende tidspunkt. Hvis du kender enhedens navn kan du i ”Danske hærstyrkers navne” finde ud hvilket bataillonsnummer enheden endte med at få ved 1842-hærloven. Dette er betydningsfuldt, da regimentsarkiverne er registreret efter bataillonsnumre. Registraturen over regimentsarkiverne står ligeledes i forkontoret. Hvis du kun ved hvilken by enheden lå i, kan du i ”Danske militære enheders garnisonering” finde enhedens navn og derfra gå videre ”Danske hærstyrkers navne”.

Litteratur:

- ***Lægdsruller* (<http://www.sa.dk/lak/brugearkivet/lister/laegdsruller/default.htm>)**
- **Petersen, Karsten Skjold: *Landsoldater og nationalrekrutter. To typer udskrevne 1767-1802.* Personalhistorisk Tidsskrift 2001, nr. 2, s. 235-241.**
 - ***Geworbne krigskarle. Hvervede soldater i den danske hær 1774-1803.* Museum Tusulanums Forlag 2002.**
 - ***Husarer i Roskilde. En garnison og dens by 1778-1842.* Roskilde Museums Forlag 2003.**
 - ***Pligt eller profession. Den danske hærs rekruttering siden 1660.* Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste 2004.**
 - ***Otte år i Danmark. En hvervet tysk soldats erindringer 1783-1791.* Tøjhusmuseet 2005.**
- **Petersen, Vagn Aage: *Rigsarkivet og hjælpemidlerne til dets benyttelse III, 1.bind, Forsvarets Arkiver. Vejledning og oversigt. I. Hæren 1660-1980.* Rigsarkivet 1984.**
- **Wolter, Hans Christian: *Hærens registrering af udskrevne og hvervede.* Personalhistorisk Tidsskrift 1987, s. 1-23.**

Kilder:

- **Mandskabsfortegnelser i regimentsarkiverne
(Stambøger, af- og tilgangsprotokoller, edsprotokoller)**
- **Justitsprotokoller i auditørarkiverne**

Der findes kun relativt få bevarede stambøger fra 1700-tallet. Men hvis du ved hvilket år din forfader tilgik regimentet, er det en smal sag at finde ham. Du skal dog være opmærksom på, at nogle stambøger kun medtager de hvervede, andre kun de udskrevne. Hvilke der er bevarede er vilkårligt.

Justitsprotokollerne har ofte et fornavneregister hvilket gør det nemt at undersøge om ens forfader har været retsforfulgt ved regimentets krigsret. Du kan læse meget mere om disse forhold i min bog ”Geworbne krigskarle”.